

Memóriajáték | 20 nő a művészetben |

SOFONISBA ANGUISSOLA

Sofonisba Anguissola (1532 körül – 1625. november 16.) olasz reneszánsz festő, Cremonában született, viszonylag szegény nemesi családban.

Legjellegzetesebb és legvonzóbb festményei a saját magáról és családjáról készült portréi, amelyeket a spanyol udvarba költözése előtt festett. Különösen a gyermekábrázolásai voltak frissek és részlet gazdagok.

ROSA BONHEUR

Rosa Bonheur, születési nevén Marie-Rosalie Bonheur (1822. március 16. – 1899. május 25.), francia művész volt, többnyire állatokat festett (animalière), de realista stílusú szobrász is volt. Legismertebb festményei a Szántás a Nivernaisban, először 1848-ban a párizsi szalonban, most pedig a párizsi Musée d'Orsay-ben volt kiállítva.

Bonheurt széles körben a tizenkilencedik század leghíresebb női festőjének tartották.

MARIE BRACQUEMOND

Marie Bracquemond (1840. december 1. – 1916. január 17.) francia impresszionista művész volt, akit 1928-ban Henri Focillon az impresszionizmus egyik "les trois grandes dames"-jeként írt le Berthe Morisot és Mary Cassatt mellett.

A művészekről szóló könyvekből való gyakori kihagyását néha férje, Félix Bracquemond erőfeszítéseinek tulajdonítják.

ROSALBA CARRIERA

Rosalba Carriera (1673. január 12. – 1757. április 15.) velencei rokokó festő. Fiatalabb éveiben portréminiatűrökre specializálódott. Ennek köszönhetően építhetett karriert a portréművészetben. Carriera később pasztell munkáiról vált ismertté, amely puha tónusai és lapos felületei miatt vált népszerűvé.

Minden idők egyik legsikeresebb női művészeként emlékeznek rá.

MARIA CASSATT

Mary Stevenson Cassatt (1844. május 22. – 1926. június 14.) amerikai festő és nyomdász. A pennsylvaniai Allegheny Cityben született (ma Pittsburgh North Side része), de felnőtt életének nagy részét Franciaországban élte le, ahol először összebarátkozott Edgar Degas-szal, majd később kiállított az impresszionisták között.

Cassatt gyakran alkotott képeket a nők társadalmi és magánéletéről, különös tekintettel az anyák és gyermekek közötti bensőséges kötelékekre.

Memóriajáték | 20 nő a művészetben |

TAMARA DE LEMPICKA

Tamara Lempicka (1898. május 16. – 1980. március 18.) lengyel festőnő, aki munkásságát Franciaországban és az Egyesült Államokban töltötte.

Leginkább arisztokratákat és gazdagokat ábrázoló, csiszolt Art Deco portréiról, valamint erősen stilizált aktfestményeiről ismert.

EVELYN DE MORGAN

Evelyn De Morgan (1855. augusztus 30. – 1919. május 2.), született Pickering angol festő volt, aki pályafutása elején a Preraffaelita Mozgalom későbbi szakaszához kapcsolódott. Festményei figurálisak, spirituális, mitológiai és allegorikus témák felhasználásával a női testet helyezik előtérbe. Számos metaforára támaszkodnak (mint például a fény és a sötétség, az átalakulás és a rabság), hogy kifejezzék azt, amit több tudós spiritiszta is feminista tartalomként azonosított. Bojkottálta a Királyi Akadémiát, és 1889-ben aláírta a nők választójogáról szóló nyilatkozatot.

LAVINIA FONTANA

Lavinia Fontana (1552. augusztus 24. – 1614. augusztus 11.) bolognai manierista festő, aki leginkább portréiról ismert. Apja, Prospero Fontana képezte ki, és Bolognában és Rómában tevékenykedett. Ő az első nő Nyugat-Európában, aki a festészetből meg tudott élni. Családja az ő festői karrierjére támaszkodott, férje ügynökként dolgozott és nevelte fel tizenegy gyermeküket.

Talán ő volt az első női művész, aki női aktokat festett, de ez vita tárgyát képezi a művészettörténészek körében.

ARTEMISIA GENTILESCHI

Artemisia Gentileschi (1593. július 8. – 1656 körül) olasz barokk festő, akit ma az egyik legeredményesebb tizenhetedik századi művésznek tartanak, aki Caravaggio drámai stílusában dolgozik. Abban a korszakban, amikor a nőknek kevés lehetőségük volt művészi képzésre vagy hivatásos művészként dolgozni, Artemisia volt az első nő, aki a firenzei Accademia di Arte del Disegno tagja lett, és nemzetközi ügyfélkörrel rendelkezett.

Az Artemisia női hősnők jeleneteire és történetekre specializálódott, amelyek középpontjában a nők mítoszai, allegóriái és a Biblia, köztük áldozatok, öngyilkosok és harcosok állnak.

FRIDA KAHLO

Frida Kahlo (született: Magdalena Carmen Frida Kahlo y Calderón; 1907. július 6. – 1954. július 13.) mexikói festő volt, aki számos portréjáról, önarcképéről, valamint Mexikó természete és műtárgyai által ihletett munkáiról ismert. Az ország populáris kultúrája által inspirálva naiv népművészeti stílust alkalmazott, hogy feltárja az identitás, a posztkolonializmus, a nem, az osztály és a faj kérdéseit a mexikói társadalomban. Festményei gyakran erős önéletrajzi elemeket tartalmaztak, és a realizmust a fantáziával keverte.

Kahlo művészi munkássága az 1970-es évek végéig viszonylag ismeretlen maradt, amikor is művészettörténészek és politikai aktivisták újra felfedezték munkásságát. Az 1990-es évek elejére nemcsak a művészettörténet elismert alakjává vált, hanem a Chicanos, a feminizmus és az LMBTQ+ mozgalom ikonjaként is tekintették. Kahlo munkásságát nemzetközileg a mexikói nemzeti és bennszülött hagyományok emblematikusaként, a feministák pedig a női tapasztalatok és formák megalkuvást nem ismerő ábrázolásaként tartják számon.

Memóriajáték | 20 nő a művészetben |

ANGELICA KAUFFMANN

Angelica Kauffmann (1741. október 30. – 1807. november 5.) svájci neoklasszikus festő, aki sikeres karriert futott be Londonban és Rómában. Az elsősorban történelemfestőként emlegetett Kauffmann képzett portré-, táj- és dekorációs festő volt. Egyike volt a londoni Királyi Akadémia két női alapító tagjának 1768-ban.

ADELAÏDE LABILLE-GUIARD

Adélaïde Labille-Guiard (1749. április 11. – 1803. április 24.) francia miniaturista és portréfestő. Szószólója volt annak, hogy a nők ugyanolyan lehetőséget kapjanak, mint a férfiak, azért, hogy ők is nagyszerű festőkké váljanak.

Labille-Guiard volt az egyik első nő, aki a Királyi Akadémia tagja lett, és ő volt az első női művész, aki engedélyt kapott arra, hogy a Louvre-ban stúdiót hozzon létre diákjai számára.

JUDITH LEYSTER

Judith Jans Leyster (kb. 1609. július 28. – 1660. február 10.) holland aranykori festő. Műfaji műveket, portrékat és csendéleteket festett. Bár munkásságát kortársai nagyra értékelték, Leyster és munkássága halála után szinte feledésbe merült.

Egész életművét Frans Halsnak vagy férjének, Jan Miense Molenaernek tulajdonították 1893-ig.

BERTHE MORISOT

Berthe Morisot (1841. január 14. – 1895. március 2.) festő, az impresszionisták néven ismertté vált párizsi festői kör tagja.

1864-ben Morisot először állított ki a nagyra becsült Salon de Paris-ban. A kormány által támogatott és akadémikusok által bírált Szalon volt a párizsi Académie des beaux-arts hivatalos, éves kiállítása. Munkáit hat egymást követő szalonba választották ki kiállításra, mígnem 1874-ben csatlakozott az "elutasított" impresszionistákhoz az első saját kiállításukon, ahol Paul Cézanne, Edgar Degas, Claude Monet, Camille Pissarro, Pierre-Auguste Renoir és Alfred. Sisley között szerepelt.

Morisot feleségül vette Eugène Manet-t, barátja és kollégája, Édouard Manet testvére.

SARAH MIRIAM PEALE

Sarah Miriam Peale (1800. május 19. – 1885. február 4.) amerikai portréfestő, az első amerikai nőként tartottak számon, aki hivatásos művészként sikeres volt.

Sarah Peale egyike annak a művészcsaládnak, amelynek nagybátyja, Charles Willson Peale volt a legillusztrisabb tagja. Főként Maryland, Pennsylvania és Washington DC jeleseiről, politikusairól és katonai személyiségeiről festett portrékat. Lafayette négyszer ült neki modellt.

Memóriajáték | 20 nő a művészetben |

CLARA PEETERS

Clara Peeters (aktív 1607–1621) flamand csendéletfestő volt Antwerpenből, aki a Spanyol Hollandiában és a Holland Köztársaságban egyaránt dolgozott.

Peeters e korszak legismertebb flamand női művésze, és azon kevés női művészek egyike, akik professzionálisan dolgoztak a tizenhetedik századi Európában, annak ellenére, hogy a nők művészi képzésben való részvételét és a céhek tagságát korlátozták. Peeters étellel készült csendéletfestményekre specializálódott, és kiemelkedő volt a holland ontbijtjes, a "reggeli darabok", az ételek és az egyszerű edények jelenetei, valamint a banquetjes, a drága csészékkel és értékes edényekkel ellátott "lakomadarábok" hagyományait formáló művészek között.

RACHEL RUYSCH

Rachel Ruysch (1664. június 3. – Amszterdam, 1750. október 12.) észak-hollandiai csendéletfestő. A virágokra szakosodott, saját stílusát találta ki, és még életében nemzetközi hírnevet szerzett.

Hosszú és sikeres, több mint hat évtizeden átívelő pályafutásának köszönhetően a holland aranykor legjobban dokumentált női festője lett, őt követte Jan van Huysum, aki a virágfestészetet a népszerűség újabb fokára emelte.

SUZANNE VALADON

Suzanne Valadon (1865. szeptember 23. – 1938. április 7.) francia festő és művészmodell volt, a franciaországi Haute-Vienne állambeli Bessines-sur-Gartempe-ben született. 1894-ben Valadon volt az első női festő, aki felvételt nyert a SociÉTé Nationale des Beaux-Arts-ba. Maurice Utrillo festő édesanyja is ő volt.

Valadon életéből közel 40 évet művészként töltött. Rajzainak és festményeinek témái többnyire női aktok, női portrék, csendéletek és tájképek voltak. Soha nem járt az akadémiára, és soha nem volt hagyományok közé szorítva.

ANNE VALLAYER-COSTER

Anne Vallayer-Coster (1744. december 21. – 1818. február 28.) 18. századi francia festő, aki leginkább csendéleteiről ismert. Karrierje nagyon beindult, hamar szerzett hírnevet és elismerést, 1770-ben, huszonhat évesen felvételt nyert az Académie Royale de Peinture et de Sculpture-re.

A csendéletfestészet akkori alacsony státusza ellenére Vallayer-Coster rendkívül fejlett készségei, különösen a virágok ábrázolása terén, hamarosan nagy figyelmet váltottak ki a gyűjtők és más művészek körében.

ELIZABETH LOUISE VIGÉE LE BRUN

Élisabeth Louise Vigée Le Brun (1755. április 16. – 1842. március 30.) a 18. század végének kiemelkedő francia portréfestője volt.

Művészi stílusát általában a rokokó utóhatásainak tekintik, átvett neoklasszikus stílus elemeivel. Témája és színpalettája rokokóhoz sorolható, stílusa azonban a neoklasszicizmus megjelenéséhez igazodik. Vigée Le Brun nevet szerzett magának az Ancien Régime társadalomban azzal, hogy Marie Antoinette portréfestőjeként szolgált. Élvezte az európai arisztokraták, színészek és írók pártfogását, és tíz város művészeti akadémiájára választották be.